

**SZKOLNY PROGRAM
WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY
SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 8
im. Stanisława Staszica
w Elblągu**

**„Dobre nauczanie i wychowanie dzieci
jest najważniejszą sprawą kraju,
gdyż od niej zależy
wartość obywatela,
użyteczność ludu, szczęśliwość,
kształtowanie i zacność rodu ludzkiego”
*Stanisław Staszic***

Elbląg, wrzesień 2017

Spis treści

I.	PODSTAWA PRAWNA	1
II.	WSTĘP	2
III.	ANALIZA DOTYCHCZASOWYCH DZIAŁAŃ SZKOŁY	2
IV.	PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA PROGRAMU WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNEGO SZKOŁY	3
V.	DIAGNOZA POTRZEB	3
VI.	GŁÓWNE CELE WYCHOWANIA I PROFILAKTYKI	5
VII.	CELE SZCZEGÓŁOWE WYCHOWANIA I PROFILAKTYKI	6
VIII.	TREŚCI WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNE DO REALIZACJI W KLASACH I-VIII	8
IX.	ZASADY EWALUACJI PROGRAMU WYCHOWAWCZO -PROFILAKTYCZNEGO	21
X.	PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNYCH W ROKU SZKOLNYM 2017/2018	22

I. PODSTAWA PRAWNA

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (zwłaszcza art. 72), (tekst jedn.: Dz.U. 1997 nr 78, poz. 483 z późn. zm.).
2. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka;
3. Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989r. (Dz.U. 1991 nr 120, poz. 526).
4. Ustawa z 26 stycznia 1982r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. 2017 poz. 1189).
5. Ustawa z 7 września 1991r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. 2016 poz. 1943 z późn. zm.).
6. Ustawa z 14 grudnia 2016r. – Prawo oświatowe (Dz.U. 2017 poz. 59).
7. Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn.: Dz.U. 2016 poz. 487).
8. Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn.: Dz.U. 2017 poz. 783).
9. Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn.: Dz.U. 2017 poz. 957).
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej
11. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (tekst jedn.: Dz.U. 2017 poz. 356).
12. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (tekst jedn.: Dz. U. 2017 poz. 1578).
13. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 22 stycznia 2018r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (tekst jedn.: Dz.U. 2018 poz. 214).
14. Statut Szkoły Podstawowej Nr 8 im. Stanisława Staszica w Elblągu.

II. WSTĘP

Nasza szkoła położona jest nad rzeką Elbląg. Patronem szkoły jest Stanisław Staszic, który zasłynął jako ksiądz, uczyony, filozof, geolog, geograf, filantrop, działacz polityczny i oświatowy. Jest jednym z najwybitniejszych przedstawicieli oświecenia, prekursor badań terenowych i turystyki górskiej.

Jesteśmy szkołą małą, nowoczesną bezpieczną i przyjazną. Żaden uczeń nie jest anonimowy. Pracujemy jako zespół, szanując i wspierając się nawzajem. Uczymy kreatywności, z jednoczesnym naciskiem na odpowiedzialność za własne decyzje. Jesteśmy otwarci na świat i zmiany w nim zachodzące, chętni do czerpania z jego dorobku naukowego i kulturowego.

Nasza szkoła jest zakorzeniona w tradycji lokalnej i narodowej. Ważnymi partnerami są rodzice. Dużo działań skierowanych jest na współpracę z domem rodzinnym dziecka.

Wychowanie jest procesem, który odbywa się w każdym momencie życia dziecka.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny realizowany w Szkole Podstawowej Nr 8 w Elblągu opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez Radę Pedagogiczną, Radę Szkoły, Radę Rodziców i Samorząd Uczniowski, wynikających z przyjętej w szkole koncepcji pracy. Treści Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego są spójne ze Statutem Szkoły i Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie, rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmocniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Kształcimy swoich wychowanków w oparciu o szacunek do drugiego człowieka, poszanowanie systemu wartości, dziedzictwa kulturowego i historycznego.

Każdy uczeń w naszej szkole osiąga sukces na miarę swoich możliwości. Uczy się żyć w środowisku i dla środowiska. Kształtujemy w uczniach wrażliwość na dobro, prawdę i piękno. Uczeń jest dla nas najwyższym dobrem.

III. ANALIZA DOTYCHCZASOWYCH DZIAŁAŃ SZKOŁY

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- wyników ewaluacji wewnętrznej – ankiet: „Jakie wartości dla Ciebie są najważniejsze?” i „Bezpieczeństwo uczniów w klasie i w szkole”,
- wyników ewaluacji zewnętrznej – projektu Fundacji „Masz Szansę” pod nazwą: „System oddziaływań profilaktycznych w Polsce”,
- ewaluacji wcześniejszego programu wychowawczego i programu profilaktyki realizowanych w roku szkolnym 2016/2017,
- wniosków i analiz z pracy zespołów zadaniowych oraz zespołów samokształceniowych.

Podstawowym celem realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, ryzykownym.

Podstawowe zasady realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu – przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły,

- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w Programie,
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (Dyrektor, Rada Pedagogiczna, Rada Szkoły, Rada Rodziców, Samorząd Uczniowski),
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły (udział organizacji i stowarzyszeń wspierających działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły).

IV. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA SZKOLNEGO PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO SZKOŁY

Założenie 1. Celem wychowania realizowanego w szkole jest uczeń dojrzały na miarę fazy rozwojowej, w której się znajduje. Dojrzałość osiąga się w czterech sferach: fizycznej, psychicznej (w tym między innymi emocjonalnej i intelektualnej), społecznej oraz duchowej.

Założenie 2. Cele powyższe osiągane są w drodze działań wychowawczych, gdzie „wychowanie” należy rozumieć jako proces wspierania ucznia w rozwoju.

Założenie 3. Ograniczona skuteczność działań wychowawczych oraz współwystępujące czynniki ryzyka negatywnie oddziałujące na ucznia sprawiają, że cele wychowawcze są zagrożone lub wręcz niemożliwe do osiągnięcia. Wtedy konieczne staje się podejmowanie działań profilaktycznych, gdzie „profilaktykę” należy rozumieć jako interwencję wzmacniającą, korygującą i uzupełniającą wychowanie.

SYLWETKA ABSOLWENTA

Absolwent Szkoły Podstawowej Nr 8 w jest Polakiem umiejącym żyć godnie i poruszać się w otaczającym go świecie oraz:

- jest przygotowany do podjęcia nauki na wyższym szczeblu edukacji;
- przestrzega ogólnie przyjętych wartości moralnych;
- potrafi samodzielnie podejmować decyzje i ponosić ich konsekwencje;
- potrafi wyrażać i uzasadniać własne zdanie;
- jest ciekawy świata i wrażliwy na drugiego człowieka;
- rozumie wartość uczenia się i potrzebę własnego rozwoju;
- jest życzliwy i tolerancyjny, szanuje godność własną i drugiego człowieka;
- dba o zdrowie psychiczne i fizyczne;
- integruje się z rówieśnikami i prawidłowo funkcjonuje w zespole;
- podejmuje odpowiedzialne decyzje w trosce o bezpieczeństwo własne i innych;
- szanuje potrzeby innych i jest chętny do niesienia pomocy;
- posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych;
- jest tolerancyjny, ambitny i kreatywny; odporny na niepowodzenia;
- korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, racjonalnie wykorzystuje narzędzia i technologie informatyczne;
- potrafi wykorzystać wiedzę w sytuacjach życiowych.

V. DIAGNOZA POTRZEB

Ludzkie zasoby szkoły to:

- Dyrektor – sprawnie zarządzający pracą szkoły, dbający o bezpieczeństwo uczniów i klimat społeczny szkoły, sprzyjający działaniom wychowawczym i profilaktycznym,
- nauczyciele – prowadzący analizę mocnych i słabych stron szkoły,
- specjaliści szkolni – pedagog i psycholog szkolny, socjoterapeuci, logopeda, tyflopada, oligofrenopedagodzy, terapeuci, pielęgniarka szkolna,
- specjaliści spoza szkoły – współpracujący ze szkołą, pracownicy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 1 w Elblągu,

- rodzice – partnerzy w działaniach wychowawczych i profilaktycznych, zainteresowani sytuacją szkolną swoich dzieci,
- współpraca z instytucjami i organizacjami wspierającymi działania wychowawcze i profilaktyczne w szkole: Galeria El, Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Elblągu, Miejski i Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Komenda Rejonowa Policji, Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Elblągu, Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich, Centrum Spotkań Europejskich „Światowid”, Teatr im. Aleksandra Sewruka w Elblągu, Dom Pomocy Społecznej w Elblągu, Komenda Hufca ZHP w Elblągu, Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze w Elblągu, Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 3 w Elblągu, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa, Elbląska Biblioteka, Biblioteka Pedagogiczna, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, Wojewódzka i Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Elblągu, Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Elblągu, Urząd Gminy, Dom Sąsiedzki „Aktywne Zawodzie”, Parafia św. Mikołaja, szkoły podstawowe.

Materialne zasoby szkoły to:

- sale lekcyjne wyposażone w sprzęt audiowizualny: w klasach rzutniki i tablice multimedialne oraz komputery, telewizor, wideo, radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt CD,
- gabinet specjalistyczny do zajęć logopedycznych z profesjonalnym programem do pracy terapeutycznej z zakresu logopedii, z pomocami dydaktycznymi i grami edukacyjnymi,
- sala do zajęć gimnastyki korekcyjnej z profesjonalnym sprzętem sportowym,
- pracownia informatyczna,
- innowacyjny gabinet do zajęć języka angielskiego (piłki),
- hala sportowa z trybunami przystosowanymi do organizowania turniejów sportowych, która działa również w godzinach popołudniowych,
- bieżnia i rozbieg do skoku w dal z nawierzchnią tartanową,
- profesjonalna sztuczna nawierzchnia boiska otwartego do gry w tenisa ziemnego, piłkę ręczną i piłkę nożną,
- zaplecze socjalne składające się z przestronnych szatni z natryskami i toaletami dla dziewcząt i chłopców,
- warunki lokalowe umożliwiające organizowanie zajęć pozalekcyjnych i kół zainteresowań,
- wyposażenie biblioteki szkolnej: centrum multimedialne, literatura fachowa, poradniki, czasopisma,
- świetlica szkolna działająca w godzinach 6.15-16.00 i socjoterapeutyczna, która organizuje zajęcia dla uczniów od 16.00-19.00 oraz ciepły posiłek,
- dowóz autobusem szkolnym dla dzieci mieszkających na terenie gminy Elbląg,
- nowoczesny blok żywieniowy - stołówka szkolna, oferująca dwudaniowe obiady z kompotem,
- monitoring zewnętrzny i wewnętrzny szkoły,
- dziennik elektroniczny.

Diagnoza zagrożeń – czynniki ryzyka:

- przemoc i agresja rówieśnicza,
- łamanie norm i zasad obowiązujących w szkole,
- brak motywacji uczniów do pracy i pokonywania problemów,
- brak wiary we własne siły,
- brak prawidłowej współpracy z rodzicami w podejmowaniu wspólnych działań,
- zagrożenia związane z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych.

Czynniki chroniące:

- poczucie przynależności,
- pozytywny klimat szkoły,
- prospołecznie nastawiona grupa rówieśnicza,
- okazje do przeżycia sukcesu i rozpoznawania własnych osiągnięć,
- zdecydowany brak akceptacji przez szkołę dla przemocy.

Planując działania należy szczególnie zwrócić uwagę na:

- kształtowanie wspierającego środowiska szkolnego,
- rozwijanie kompetencji wychowawczych i profilaktycznych nauczycieli,
- przebudowę relacji interpersonalnych w szkole,
- przeciwdziałanie przemocy i agresji,
- kształtowanie postaw prospołecznych,
- tworzenie warunków do otwartego dialogu i skutecznej współpracy nauczycieli z rodzicami i uczniami,
- działania rozwijające profilaktykę rówieśniczą.

Narzędzia diagnostyczne - techniki i metody:

- obserwacja uczestnicząca,
- wywiad,
- rozmowa,
- analiza wytworów uczniów,
- ankieta,
- socjometria,
- analiza dokumentacji szkolnej,
- technika „Narysuj i napisz” (dzieci młodsze).

Diagnoza daje obraz tzw. stanu wyjściowego, który można potem porównać z wynikami końcowymi.

Analiza czynników ryzyka oraz czynników chroniących pozwoliła nam na stworzenie ogólnych wytycznych dotyczących działalności szkoły w zakresie przeciwdziałania zjawiskom niepożądanym społecznie. Podzielone one zostały na cztery obszary:

- zdrowie – edukacja zdrowotna,
- relacje – kształtowanie postaw społecznych,
- kultura – wartości, normy, wzory zachowań,
- bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych i problemowych.

VI. GŁÓWNE CELE WYCHOWANIA I PROFILAKTYKI

1. Kształtowanie poczucia tożsamości narodowej, przynależności do społeczności szkolnej, lokalnej i regionalnej, świadomości swoich praw i obowiązków. Wyposażenie uczniów w postawę pielęgnowanie tradycji, osiągnięć nauki i kultury polskiej.
2. Kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania, efektywnej współpracy, komunikowania się z rówieśnikami i dorosłymi. Kształtowanie postaw, respektowanie norm społecznych i wychowanie do wartości. Zintegrowanie zespołów klasowych i całej społeczności szkolnej; współpraca z rodziną ucznia, Stworzenie warunków do rozwoju samorządności szkolnej. Zmniejszenie zachowań nieakceptowanych społecznie.
3. Wspieranie rozwoju intelektualnego, przygotowanie do odbioru dóbr kultury i sztuki, upowszechnianie czytelnictwa, szanowanie dorobku narodowego przy jednoczesnym otwarciu się na wartości europejskie.
4. Kształtowanie właściwych nawyków higienicznych i zdrowotnych, umiejętności dokonywania wyboru zachowań chroniących zdrowie własne i innych ludzi. Propagowanie i motywowanie do zdrowego stylu życia. Zapoznanie z zagrożeniami bezpieczeństwa i zdrowia oraz uczenie prawidłowej reakcji na te zagrożenia.
5. Wspomaganie wszechstronnego i harmonijnego rozwoju ucznia, z uwzględnieniem jego indywidualnej sytuacji. Stworzenie warunków do rozwijania zainteresowań i uzdolnień uczniów (koła przedmiotowe i koła zainteresowań). Zapewnienie mu bezpieczeństwa fizycznego, psychicznego i emocjonalnego. Wspieranie ucznia w procesie nabywania wiedzy, sprawności, postaw i nawyków, które zapewniają mu przygotowanie do racjonalnego i godnego życia oraz kontynuacji nauki na dalszym etapie kształcenia. Przygotowanie uczniów do wyboru zawodu.

Realizacja celów wychowania i profilaktyki wymaga prowadzenia stałych, konsekwentnych, kompleksowych działań w środowisku lokalnym i szkolnym, budowanie koalicji, współpracy między różnymi instytucjami.

VII. CELE SZCZEGÓŁOWE WYCHOWANIA I PROFILAKTYKI

Działalność wychowawcza w szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

1. fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych,
2. psychicznej – ukierunkowanej na budowaniu równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności, ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej,
3. społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych,
4. aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

1. współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta,
2. kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu, a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych,
3. współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych,
4. wzmacnianie wśród uczniów więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
5. kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczeń - nauczyciel, a także nauczyciel – rodzic,
6. doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami,
7. wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów,
8. kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym,
9. przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej,
10. wspieranie edukacji rówieśniczej mającej na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

1. poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,
2. rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów,
3. kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,
4. kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi zdrowego życia,

5. prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej,
6. doskonalenie kompetencji nauczycieli w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.

Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych skierowanych do uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli oraz innych pracowników szkoły.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

1. dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych,
2. udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
3. przekazanie informacji uczniom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
4. informowanie uczniów, ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej i selektywnej.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

1. wspieranie wszystkich uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
2. wspieranie uczniów, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub biologiczne uwarunkowania są w wyższym stopniu narażeni na ryzyko zachowań ryzykownych,
3. wspieranie uczniów, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane, jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Działania te obejmują w szczególności:

1. realizowanie wśród uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych, rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji, o którym mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii,
2. przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,
3. kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych,
4. doskonalenie zawodowe nauczycieli w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych,

5. włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, o którym mowa w art. 71b ust. 1b ustawy o systemie oświaty, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.

VIII. TREŚCI WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNE DO REALIZACJI W KLASACH I-VIII

W procesie dydaktyczno-wychowawczym szkoła ma obowiązek podejmować działania związane z miejscami ważnymi dla pamięci narodowej, formami upamiętniania postaci wydarzeń z przeszłości, najważniejszymi świętami narodowymi i symbolami państwowymi.

Treści wychowawczo -profilaktyczne do realizacji w klasach I–III

OBSZAR	ZADANIA – KLASY I–III
Zdrowie – edukacja zdrowotna	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych, kształtowanie umiejętności kreowania środowiska sprzyjającego zdrowemu stylowi życia; • zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej i aktywności fizycznej; • przygotowanie do podejmowania działań mających na celu zdrowy styl życia w aspekcie fizycznym i psychicznym; • kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie; • rozwijanie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku; • kształtowanie umiejętności analizy zjawisk przyrodniczych, rozumowania przyczynowo-skutkowego; • uświadomienie wpływu przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin; • kształtowanie wytrwałości w działaniu i dążeniu do celu, umiejętności adekwatnego zachowania się w sytuacjach zwycięstwa i porażki.
Relacje – kształtowanie postaw społecznych	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie podstawowych umiejętności komunikacyjnych; • rozwijanie umiejętności formułowania prostych wniosków na podstawie obserwacji i własnych doświadczeń; • kształtowanie umiejętności przestrzegania obowiązujących reguł; • kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami, rozpoznawania ich potrzeb, zgodnej współpracy z innymi, z zachowaniem obowiązujących norm i reguł kultury osobistej; • przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania zachowania własnego i innych ludzi; • zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju; • rozwijanie empatii, umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc słabszym i potrzebującym, umiejętności rozwiązywania konfliktów i sporów.
Kultura – wartości, normy, wzory zachowań	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie umiejętności właściwego komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych, dbałość o język

	<p>i kulturę wypowiedzenia się;</p> <ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie umiejętności analizy prostych sytuacji wychowawczych, odróżniania dobra od zła; • kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowania innych kultur i tradycji, określanie swojej przynależności kulturowej poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym; • uczestniczenie w życiu kulturalnym środowiska rodzinnego, szkolnego, lokalnego oraz wydarzeniach organizowanych przez najbliższą społeczność; • kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt z dziełami literackimi i wytworami kultury, zapoznanie z wybranymi dziełami architektury i sztuk plastycznych należących do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury, wyzwalanie potrzeby kontaktu z literaturą i sztuką dla dzieci; • kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi, niezależnie od religii, statusu materialnego, wieku; wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego oraz respektowanie ich praw, podejmowanie działań w celu zapobiegania dyskryminacji; • inspirowanie do podejmowania aktywności i inicjatyw oraz pracy zespołowej, wspomaganie działań służących kształtowaniu własnego wizerunku i otoczenia; • przygotowanie do radzenia sobie w sytuacjach codziennych wymagających umiejętności praktycznych; • budzenie szacunku dla pracy ludzi różnych zawodów; • przygotowanie do podejmowania działań mających na celu identyfikowanie i rozwijanie własnych zainteresowań; • wstępne kształtowanie postaw wyrażających szacunek do symboli i tradycji narodowych oraz tradycji związanych z rodziną, szkołą i społecznością lokalną; • kształtowanie umiejętności wyrażania własnych emocji w różnych formach ekspresji; • kształtowanie poczucia własnej wartości dziecka, podtrzymywanie ciekawości poznawczej, rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości oraz brania odpowiedzialności za swoje decyzje i działania; • kształtowanie świadomości odmienności osób niepełnosprawnych, innej narodowości, wyznania, tradycji kulturowej oraz ich praw.
<p>Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych i problemowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz sytuacjach nadzwyczajnych; • kształtowanie umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych; • kształtowanie świadomości negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów;

	<ul style="list-style-type: none"> • respektowanie ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, Internetu i multimediiów; • przygotowanie do bezpiecznego i rozsądnego korzystania z narzędzi i urządzeń technicznych, bezpiecznego poruszania się po drogach; • przygotowanie do bezpiecznego korzystania ze środków komunikacji, zapobiegania i przeciwdziałania sytuacjom problemowym; • kształtowanie umiejętności utrzymywania ładu i porządku wokół siebie, w miejscu nauki i zabawy.
--	---

Opracowano na podstawie Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej - www.dziennikustaw.gov.pl

Treści wychowawczo-profilaktyczne do realizacji podczas godzin do dyspozycji wychowawcy w klasach IV–VIII

OBSZARY	ZADANIA				
	KLASA IV	KLASA V	KLASA VI	KLASA VII	KLASA VIII
Zdrowie – edukacja zdrowotna	<p>Nabycie podstawowej wiedzy na temat stresu.</p> <p>Inspirowanie młodzieży do myślenia o własnej motywacji do działania.</p> <p>Nabywanie umiejętności gromadzenia i porządkowania wiedzy o sobie.</p> <p>Kształtowanie postaw otwartych na poszukiwanie pomocy oraz porady, kiedy zaczynają się trudności, i kiedy wybór jest ważny, i trudny.</p> <p>Kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia.</p>	<p>Zachęcanie uczniów do pracy nad własną motywacją oraz analiza czynników, które ich demotywują.</p> <p>Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych.</p> <p>Prezentowanie sposobów pokonywania własnych słabości oraz akceptowania ograniczeń i niedoskonałości.</p>	<p>Kształtowanie umiejętności rozpoznawania własnych cech osobowości.</p> <p>Kształtowanie konstruktywnego obrazu własnej osoby, np. świadomości mocnych i słabych stron.</p> <p>Rozwijanie właściwej postawy wobec zdrowia i życia, jako najważniejszych wartości.</p> <p>Doskonalenie i wzmacnianie zdrowia fizycznego.</p>	<p>Kształtowanie postawy proaktywnej, w której uczeń przejmuje inicjatywę, ale też odpowiedzialność za swoje działania, decyzje.</p> <p>Kształtowanie umiejętności świadomego wyznaczania sobie konkretnych celów.</p> <p>Rozwijanie umiejętności hierarchizacji zadań.</p> <p>Podnoszenie poczucia własnej wartości poprzez określanie osobistego potencjału.</p> <p>Kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania.</p>	<p>Kształtowanie postawy uczniów nastawionej na rozwiązania charakteryzujące się samoświadomością, wyobraźnią, kreatywnością.</p> <p>Kształtowanie umiejętności wyznaczania sobie celów krótko i długoterminowych.</p> <p>Rozwijanie umiejętności ustalania priorytetów uwzględniając kryteria ważności i pilności.</p> <p>Rozwijanie umiejętności oceny własnych możliwości.</p> <p>Kształtowanie świadomości dotyczącej wykorzystania ruchu w życiu człowieka, jako skutecznego sposobu dbania o zdrowie psychiczne.</p>

<p>Relacje - kształtowanie postaw społecznych.</p>	<p>Kształtowanie umiejętności właściwej komunikacji, stanowiącej podstawę współdziałania.</p> <p>Kształtowanie umiejętności asertywnego wyrażania własnych potrzeb.</p> <p>Rozwijanie wrażliwości na potrzeby i trudności innych ludzi.</p> <p>Kształtowanie postawy szacunku i zrozumienia wobec innych ludzi.</p> <p>Rozwijanie zdolności do inicjowania i podtrzymywania znaczących głębszych relacji.</p> <p>Budowanie atmosfery wzajemnego szacunku w społeczności szkolnej.</p>	<p>Rozwijanie umiejętności rozumienia innych, które sprzyjają efektywnej współpracy.</p> <p>Wyzwalanie chęci do działania na rzecz innych osób w celu poprawy ich sytuacji (wolontariat).</p> <p>Rozwijanie poczucia przynależności do grupy (samorząd uczniowski, klub, drużyna, wspólnota).</p> <p>Kształtowanie otwartości na doświadczenia innych ludzi, ich sposobów rozwiązywania problemów na nową wiedzę.</p> <p>Rozwijanie świadomości dotyczącej roli osób, znaczących autorytetów.</p>	<p>Kształtowanie umiejętności współpracy w dążeniu do osiągnięcia celu.</p> <p>Uwrażliwienie na różne obszary ludzkich problemów i potrzeb poprzez krzewienie potrzeby udzielania pomocy (wolontariat).</p> <p>Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych: wyrażanie własnych opinii, przekonań, poglądów.</p> <p>Rozwijanie świadomości roli i wartości rodziny w życiu człowieka.</p> <p>Rozwijanie samorządności.</p>	<p>Kształtowanie umiejętności wchodzenia w interakcje z ludźmi w sposób zapewniający zadowolenie obydwu stron.</p> <p>Kształtowanie umiejętności szukania inspiracji, rozwijanie własnej kreatywności.</p> <p>Rozwijanie odpowiedzialności za siebie i innych (wolontariat).</p>	<p>Rozwijanie umiejętności poszukiwania takich rozwiązań, które stwarzają korzyści dla obydwu stron.</p> <p>Rozwijanie umiejętności dostrzegania pozytywnych aspektów działania zespołowego poprzez docenianie różnic zdań i wiedzy, doświadczeń, specjalizacji, kompetencji.</p> <p>Rozwijanie potrzeby ciągłego doskonalenia siebie, jako jednostki, członka rodziny i społeczeństwa.</p>
<p>Kultura – wartości, normy i wzory</p>	<p>Zapoznanie z rolą zainteresowań w życiu człowieka.</p> <p>Uwrażliwienie na kwestie moralne, np. mówienie prawdy, sprawiedliwego traktowania.</p>	<p>Rozwijanie zainteresowań i pasji uczniów.</p> <p>Budowanie samoświadomości dotyczącej praw, wartości, wpływów oraz postaw.</p>	<p>Rozwijanie zainteresowań, poszerzenie autonomii i samodzielności.</p> <p>Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia w kontekście analizy</p>	<p>Popularyzowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego.</p> <p>Rozwijanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia i samokształcenia,</p>	<p>Popularyzowanie wiedzy o różnicach kulturowych oraz rozwijanie umiejętności korzystania z niej w kontakcie z przedstawicielami innych narodowości.</p>

	<p>Kształtowanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia.</p>	<p>Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych emocji.</p> <p>Rozwijanie umiejętności właściwego zachowania się z uwzględnieniem sytuacji i miejsca.</p>	<p>wpływów rówieśników i mediów na zachowanie.</p> <p>Dokonywanie analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników, które na nie wpływają.</p> <p>Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego.</p>	<p>zaangażowania w zdobywanie wiedzy i umiejętności.</p> <p>Rozwijanie takich cech jak: pracowitość, odpowiedzialność, prawdomówność, rzetelność i wytrwałość.</p> <p>Umacnianie więzi ze społecznością lokalną.</p>	<p>Popularyzowanie wiedzy i rozwijanie świadomości na temat zasad humanitaryzmu.</p> <p>Rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej poprzez podejmowanie działań na rzecz lokalnej społeczności.</p>
<p>Bezpieczeństwo profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych).</p>	<p>Redukowanie agresywnych zachowań poprzez uczenie sposobów rozwiązywania problemów.</p> <p>Budowanie atmosfery otwartości i przyzwolenia na dyskusję.</p> <p>Uświadomienie zagrożeń wynikających z korzystania z nowoczesnych technik informatycznych.</p> <p>Zwiększenie wiedzy na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych.</p>	<p>Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu- podstawy negocjacji i mediacji.</p> <p>Rozwijanie umiejętności identyfikowania przyczyn własnego postępowania.</p> <p>Dokonywanie analizy wpływu nastawienia do siebie i innych na motywację do podejmowania różnorodnych zachowań.</p> <p>Rozwijanie poczucia osobistej odpowiedzialności, zachęcanie do angażowania się</p>	<p>Dostarczenie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach.</p> <p>Budowanie atmosfery wsparcia, zrozumienia w sytuacji problemowej oraz promowanie rzetelnej wiedzy mającej na celu zredukowanie lęku.</p> <p>Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z własnymi negatywnymi emocjami oraz z zachowaniami agresywnymi.</p> <p>Kształtowanie przekonań dotyczących znaczenia posiadanych informacji,</p>	<p>Rozwijanie postaw opartych na odpowiedzialności za dokonywane wybory i postępowanie.</p> <p>Dostarczenie wiedzy z zakresu prawa dotyczącego postępowania w sprawach nieletnich.</p> <p>Przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom seksualnym.</p> <p>Rozwijanie umiejętności reagowania w sytuacjach kryzysowych, niesienie pomocy dotkniętym nimi osobom oraz</p>	<p>Propagowanie wiedzy na temat prawnych i moralnych skutków posiadania, zażywania i rozprowadzania środków psychoaktywnych.</p> <p>Rozwijanie umiejętności wykorzystywania elementów negocjacji i mediacji w sytuacji rozwiązywania konfliktów.</p> <p>Rozwijanie umiejętności podejmowania działań zgodnych ze zweryfikowanymi źródłami wiedzy.</p>

	Rozwijanie umiejętności troski o własne bezpieczeństwo w relacjach z innymi.	w prawidłowe i zdrowe zachowanie.	których wykorzystanie pomaga w redukowaniu lęku w sytuacjach kryzysowych. Rozwijanie świadomości dotyczącej prawa do prywatności, w tym do ochrony danych osobowych oraz ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci.	minimalizowania ich negatywnych skutków. Rozwijanie umiejętności lepszego rozumienia siebie poprzez poszukiwanie i udzielanie odpowiedzi na pytania: Kim jestem? Jakie są moje cele i zadania życiowe?	Utrwalanie umiejętności oceny konsekwencji podejmowanych działań dla siebie i dla innych – określanie alternatywnych sposobów rozwiązywania problemu. Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu- podstawy negocjacji i mediacji.
--	--	-----------------------------------	---	---	--

Treści dotyczące obszarów wychowania i profilaktyki zawarte w podstawach programowych przedmiotów kształcenia ogólnego

Tabela nr 1. Zdrowie – edukacja zdrowotna

Przedmiot	Wymagania szczegółowe. Uczeń:
Edukacja wczesnoszkolna	<ul style="list-style-type: none"> • dba o higienę oraz estetykę własną i otoczenia; • ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia człowieka; • posługuje się numerami telefonów alarmowych, formułuje komunikat wezwanie o pomoc: Policji, Pogotowia Ratunkowego, Straży Pożarnej; • posługuje się danymi osobowymi w kontakcie ze służbami mundurowymi i medycznymi, w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia; • reaguje stosownym zachowaniem w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia jego lub innej osoby; • wymienia wartości odżywcze produktów żywnościowych, ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia, ogranicza spożywanie posiłków o niskich wartościach odżywczych i niezdrowych, zachowuje umiar w spożywaniu produktów słodzonych, zna konsekwencje zjadania ich w nadmiarze; • przygotowuje posiłki służące utrzymaniu zdrowia; • ubiera się odpowiednio do stanu pogody, poszukuje informacji na temat pogody, wykorzystując np. Internet; • ma świadomość, iż nieodpowiedzialne korzystanie z technologii ma wpływ na utratę zdrowia człowieka.
Informatyka	<ul style="list-style-type: none"> • w sposób odpowiedzialny posługuje się technologią dostosowaną do jego predyspozycji psychofizycznych i zdrowotnych..
Biologia	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje związek pomiędzy własnym postępowaniem a zachowaniem zdrowia oraz rozpoznaje sytuacje wymagające konsultacji lekarskiej; • uzasadnia konieczność ochrony przyrody; • opisuje i prezentuje postawę i zachowania człowieka odpowiedzialnie korzystającego z dóbr przyrody.
Wychowanie fizyczne	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje, jakie znaczenie ma aktywność fizyczna dla zdrowia; • opisuje piramidę żywienia i aktywności fizycznej; • opisuje zasady zdrowego odżywiania; • przestrzega zasad higieny osobistej i czystości odzieży; • przyjmuje prawidłową postawę ciała w różnych sytuacjach; • omawia sposoby postępowania w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia; • wymienia czynniki, które wpływają pozytywnie i negatywnie na zdrowie i samopoczucie oraz wskazuje te, na które może mieć wpływ; • omawia sposoby redukcji nadmiernego stresu i radzenia sobie z nim w sposób konstruktywny; • wymienia przyczyny i skutki otyłości oraz nieuzasadnionego odchudzania się i używania sterydów w celu zwiększenia masy mięśni; • wyjaśnia wymogi higieny wynikające ze zmian zachodzących w organizmie w okresie dojrzewania.
WOS	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje przypadki wymagające postaw asertywnych; • podaje przykłady trudnych społecznie sytuacji, w których należy zachować się asertywnie; • uzasadnia, że można zachować dystans wobec nieaprobowanych przez siebie zachowań innych ludzi lub przeciwstawić się im; • przedstawia różne formy zachowań asertywnych.
Przyroda	<ul style="list-style-type: none"> • kształtuje umiejętności właściwego reagowania na niebezpieczeństwa zagrażające życiu i zdrowiu;

	<ul style="list-style-type: none"> • doskonalili umiejętności dbałości o własne ciało, jak i najbliższe otoczenie; • poznaje siebie, swoje zdolności i rozwija zainteresowania sprzyjające motywacji do uczenia się.
Edukacja dla bezpieczeństwa	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia zależności między zdrowiem fizycznym, psychicznym, emocjonalnym a społecznym; wyjaśnia wpływ stresu na zdrowie; • wymienia zachowania, które sprzyjają zdrowiu (prozdrowotne), zagrażają zdrowiu oraz wskazuje te, które szczególnie często występują wśród nastolatków; • odróżnia czynniki środowiskowe i społeczne (korzystne i szkodliwe), na które człowiek może mieć wpływ od takich, na które nie może mieć wpływu; • omawia krótkoterminowe i długoterminowe konsekwencje zachowań sprzyjających (prozdrowotnych) i zagrażających zdrowiu; • dobiera i demonstruje umiejętności komunikacji interpersonalnej istotne dla zdrowia i bezpieczeństwa (odmowa, zachowania asertywne, negocjowanie); • wymienia rzetelne źródła informacji o zdrowiu, chorobach, świadczeniach i usługach zdrowotnych; • ocenia własne zachowania związane ze zdrowiem, ustala indywidualny plan działania na rzecz własnego zdrowia; • ustala, co sam może zrobić, aby stworzyć warunki środowiskowe i społeczne, które są korzystne dla zdrowia (ochrona środowiska przyrodniczego, wsparcie społeczne, komunikacja interpersonalna, współpraca osób, instytucji i organizacji na rzecz zdrowia itp.).
Technika	<ul style="list-style-type: none"> • przyjmuje postawy odpowiedzialności za współczesny i przyszły stan środowiska; • kształtuje umiejętności segregowania i wtórnego wykorzystania odpadów znajdujących się w najbliższym otoczeniu.
Wychowanie do życia w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • radzi sobie w sytuacji konfliktu, presji grupy, stresu itp.

Tabela nr 2. Relacje – kształtowanie postaw społecznych

Przedmiot	Wymagania szczegółowe. Uczeń:
Edukacja wczesnoszkolna	<ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje się z grupą społeczną, do której należy: rodzina, klasa w szkole, drużyna sportowa, społeczność lokalna, naród; respektuje normy i reguły postępowania w tych grupach; • przyjmuje konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad; • współpracuje z uczniami, wymienia się z nimi pomysłami i doświadczeniami, wykorzystując technologię; • dostrzega, że każdy powinien brać odpowiedzialność za swoje wybory; • dostrzega, że lepiej poznaje siebie, bardziej się rozwija i czerpie szczęście w relacji z innymi osobami niż w samotności; • odkrywa, że współtworzy różne wspólnoty osób, np. rodzinę, klasę, państwo; • ma świadomość, że każdej osobie ludzkiej, także jemu, należy się szacunek, że szacunkiem należy obdarzać także wspólnoty osób: rodzinę, klasę, naród (ojczyznę), w tym wspólnotę religijną – a także symbole tych wspólnot; • szanuje godność każdej osoby ludzkiej oraz swoją, wyraża swoim komunikatem werbalnym i niewerbalnym; • uwzględnia coraz częściej godność i dobro innych osób, podejmując decyzję o działaniu; • wyraża szacunek wobec osób, wspólnot osób oraz ich symboli w sytuacjach codziennych i uroczystych, przejawiając właściwe zachowanie; • wchodzi w relacje z innymi osobami (rówieśnikami, nauczycielami),

	<p>szanując to, co jest wartością dla nich, i nazywając to, co jest wartością dla niego;</p> <ul style="list-style-type: none"> • naśladuje i przyjmuje jako własne zachowania dobre na podstawie doświadczeń ze świata realnego oraz przykładów płynących z tekstów literackich, filmów i innych źródeł; • przestrzega zasad obowiązujących we wspólnocie osób, której jest członkiem.
Informatyka	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w zespołowym rozwiązaniu problemu, posługując się technologią, taką jak: poczta elektroniczna, forum, wirtualne środowisko kształcenia, dedykowany portal edukacyjny; • identyfikuje i docenia korzyści płynące ze współpracy nad wspólnym rozwiązywaniem problemów; • bierze udział w różnych formach współpracy, jak: programowanie w parach lub w zespole, realizacja projektów, uczestnictwo w zorganizowanej grupie uczących się; projektuje, tworzy i prezentuje efekty wspólnej pracy.
Wychowanie fizyczne	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w sportowych rozgrywkach klasowych w roli zawodnika, stosując zasady „czystej gry”: szacunku dla rywala, respektowania przepisów gry, podporządkowania się decyzjom sędziego; potrafi właściwie zachować się w sytuacji zwycięstwa i porażki, podziękować za wspólną grę; • pełni rolę organizatora, sędziego i kibica w ramach szkolnych zawodów sportowych; • wyjaśnia zasady kulturalnego kibicowania; • wyjaśnia, jak należy zachować się w sytuacjach związanych z aktywnością taneczną; • omawia znaczenie dobrych relacji z innymi ludźmi, w tym z rodzicami oraz rówieśnikami tej samej i odmiennej płci; • identyfikuje swoje mocne strony, budując poczucie własnej wartości, planuje sposoby rozwoju oraz ma świadomość słabych stron, nad którymi należy pracować; • wykazuje kreatywność w poszukiwaniu rozwiązań sytuacji problemowych; • wykazuje umiejętność adekwatnej samooceny swoich możliwości psychofizycznych; • współpracuje w grupie szanując poglądy i wysiłki innych ludzi, wykazując asertywność i empatię; • motywuje innych do udziału w aktywności fizycznej, ze szczególnym uwzględnieniem osób o niższej sprawności fizycznej i specjalnych potrzebach edukacyjnych (np. osoby niepełnosprawne, osoby starsze).
WOS	<ul style="list-style-type: none"> • współpracuje z innymi – dzieli się zadaniami i wywiązuje się z nich; • wykazuje konieczność współdziałania w życiu społecznym i wyjaśnia istotę samorządności; • uzasadnia, że człowiek jest istotą społeczną; rozumie znaczenie potrzeb społecznych człowieka (kontakt, przynależności, uznania); • przedstawia zasady komunikowania się; • wyjaśnia zasady skutecznej autoprezentacji; kształtowania swojego wizerunku; • wymienia cechy grup społecznych; charakteryzuje grupę koleżeńską i grupę nastawioną na realizację określonego zadania; uzasadnia, że efektywna współpraca przynosi różne korzyści; przedstawia różne formy współpracy w grupie; • rozpoznaje sytuacje wymagające podjęcia decyzji indywidualnej i grupowej; wyjaśnia i stosuje podstawowe sposoby podejmowania wspólnych decyzji; • przedstawia cele i przykłady działania organizacji społecznych skupiających młodych ludzi w Polsce; wyjaśnia ideę wolontariatu i przedstawia formy działalności wolontariuszy.
Przyroda	<ul style="list-style-type: none"> • zachęca innych do działania na rzecz środowiska lokalnego;

	<ul style="list-style-type: none"> • doskonalili umiejętności w zakresie komunikowania się, współpracy i działania oraz pełnienia roli lidera w zespole.
Biologia	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje postawę szacunku wobec siebie i wszystkich istot żywych.
Wychowanie do życia w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • zna i stosuje zasady savoir-vivre'u w różnych sytuacjach społecznych; • rozumie zasady komunikacji werbalnej i niewerbalnej i jej znaczenie w relacjach interpersonalnych; przyjmuje odpowiedzialność za manifestowane reakcje, wypowiedziane i pisane słowa; • kształtuje i wyraża postawy asertywne, gdy nie może lub nie powinien czegoś wykonać, stara się odmawiać tak, by nie ranić drugiego; • bierze udział w życiu społecznym przez: wolontariat, stowarzyszenia, grupy nieformalne i aktywność indywidualną; ujawnia wrażliwość na osoby potrzebujące pomocy i zna konkretne sposoby jej udzielania.

Tabela nr 3. Kultura – wartości, normy i wzory zachowań

Przedmiot	Wymagania szczegółowe. Uczeń:
Edukacja wczesnoszkolna	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia swoje postępowanie i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości, takich jak: godność, honor, sprawiedliwość, obowiązkowość, odpowiedzialność, przyjaźń, życzliwość, umiar, powściągliwość, pomoc, zadośćuczynienie, przepraszenie, uznanie, uczciwość, wdzięczność oraz inne respektowane przez środowisko szkolne; • szanuje zwyczaje i tradycje różnych grup społecznych i narodów, przedstawia i porównuje zwyczaje ludzi, np. dotyczące świąt w różnych regionach Polski, a także w różnych krajach; • określa, co jest dobre, a co jest złe, w otaczającym go świecie i w świecie poznawanych tekstów oraz podaje uzasadnienie swojego zdania; • odróżnia szczęście od doraźnie odczuwanej przyjemności i poznaje, że dobro jest źródłem szczęścia własnego oraz innych osób; • odkrywa, że wspólnota osób, której jest członkiem, ustanawia swoje zasady (normy) i oczekuje ich respektowania.
Język polski	<ul style="list-style-type: none"> • kształtuje umiejętność uczestniczenia w kulturze polskiej i europejskiej, szczególnie w jej wymiarze symbolicznym i aksjologicznym; • rozwija zdolności dostrzegania wartości: prawdy, dobra, piękna, szacunku dla człowieka i kierowania się tymi wartościami; • kształtuje postawy szacunku dla przeszłości i tradycji literackiej jako podstawy tożsamości narodowej; • rozwija zainteresowania kulturą w środowisku lokalnym i potrzeby uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych; • rozwija szacunek dla wiedzy, wyrabia pasję poznawania świata i zachęca do praktycznego zastosowania zdobytych wiadomości; • rozwija umiejętność samodzielnego docierania do informacji, dokonywania ich selekcji, syntezy oraz wartościowania; • rozwija umiejętność rzetelnego korzystania ze źródeł wiedzy, w tym stosowania cudzośłowu, przypisów i odsyłaczy oraz szacunku dla cudzej własności intelektualnej; • kształtuje nawyki systematycznego uczenia się oraz porządkowania zdobytej wiedzy i jej pogłębiania; • jest zachęcany do rozwijania swoich uzdolnień przez udział w różnych formach poszerzania wiedzy, na przykład w konkursach, olimpiadach przedmiotowych i wykładach oraz rozwijania umiejętności samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy.
Historia	<ul style="list-style-type: none"> • poznaje historię i tradycje swojej okolicy i ludzi dla niej szczególnie zasłużonych; zna lokalne zabytki i opisuje ich dzieje.
Muzyka	<ul style="list-style-type: none"> • poznaje i popularyzuje przykłady muzycznej twórczości ludowej,

	<p>obrzędy, zwyczaje, tradycje swojego regionu;</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki i współczesnej kultury muzycznej oraz wartościowej muzyki popularnej; • zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną we własnym regionie, kraju i na świecie oraz ich działalność, a także śledzi wydarzenia artystyczne; • uczestniczy w tworzeniu artystycznych projektów edukacyjnych o charakterze interdyscyplinarnym (również z wykorzystaniem technologii informacyjnej); • angażuje się w kreowanie kultury artystycznej swojej szkoły i najbliższego środowiska; • uczestniczy realnie lub wirtualnie w różnorodnych wydarzeniach muzycznych; • stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej: odpowiednie zachowanie podczas koncertu, przedstawienia operowego itp., tolerancja dla preferencji muzycznych innych osób oraz szacunek dla twórców i wykonawców.
Plastyka	<ul style="list-style-type: none"> • zna dziedzictwo kulturowe najbliższego otoczenia, wymienia zabytki i dzieła architektury (historycznej i współczesnej); • zapoznaje się z twórczością artystów w obrębie „małej ojczyzny”.
WOS	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, że konflikt w grupie może wynikać z różnych przyczyn (sprzeczne interesy, inne cele); przedstawia sposoby rozwiązywania konfliktów oraz analizuje ich zalety i wady; • podaje cnoty obywatelskie (odpowiedzialność, troska o dobro wspólne, aktywność, przedsiębiorczość, solidarność, roztropność, tolerancja, odwaga cywilna); wykazuje, odwołując się do działań wybitnych Polaków, znaczenie ich urzeczywistnienia dla pożytku publicznego; • wymienia mieszkające w Polsce mniejszości narodowe i etniczne, grupę posługującą się językiem regionalnym oraz grupy migrantów (w tym uchodźców) i lokalizuje miejsca ich zwartego zamieszkiwania; przedstawia - za Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej –prawa przysługujące etnicznym grupom mniejszościowym; • uzasadnia, że można pogodzić różne tożsamości społeczno-kulturowe (regionalną, narodową/etniczną, państwową/obywatelską, europejską); rozpoznaje przejawy ksenofobii, w tym rasizmu, szowinizmu i antysemityzmu, oraz uzasadnia potrzebę przeciwstawiania się tym zjawiskom; • planuje dalszą edukację, uwzględniając własne zainteresowania, zdolności i umiejętności oraz rady innych osób i sytuację na rynku pracy.
Przyroda	<ul style="list-style-type: none"> • kształtuje postawy związane z tożsamością kulturową regionu.
Geografia	<ul style="list-style-type: none"> • łączy racjonalność naukową z refleksją nad pięknem i harmonią świata przyrody oraz dziedzictwem kulturowym ludzkości; • przyjmuje postawy szacunku do środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz rozumienie potrzeby racjonalnego w nim gospodarowania; • rozwija w sobie poczucie tożsamości oraz wykazywanie postawy patriotycznej, wspólnotowej i obywatelskiej; • ma poczucie dumy z piękna ojczystej przyrody i dorobku narodu (różnych obiektów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego własnego regionu i Polski, krajobrazów Polski, walorów przyrodniczych, kulturowych, turystycznych oraz sukcesów polskich przedsiębiorstw na arenie międzynarodowej); • kształtuje pozytywne – emocjonalne i duchowe – więzi z najbliższym otoczeniem, krajem ojczystym, a także z całą planetą Ziemią; • rozwija postawy współodpowiedzialności za stan środowiska geograficznego, kształtowanie ładu przestrzennego oraz przyszłego

	<p>rozwoju społeczno- kulturowego i gospodarczego „małej ojczyzny”, własnego regionu i Polski;</p> <ul style="list-style-type: none"> • przełamuje stereotypy i kształtuje postawy szacunku, zrozumienia, akceptacji i poszanowania innych kultur przy jednoczesnym zachowaniu poczucia wartości dziedzictwa kulturowego własnego narodu i własnej tożsamości.
Informatyka	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje kwestie etyczne związane z wykorzystaniem komputerów i sieci komputerowych, takie jak: bezpieczeństwo, cyfrowa tożsamość, prywatność, własność intelektualna, równy dostęp do informacji i dzielenie się informacją; • postępuje etycznie w pracy z informacjami.
Wychowanie do życia w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • jest odpowiedzialny za własny rozwój i samowychowanie.

Tabela nr 4. Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)

Klasa, przedmiot	Wymagania szczegółowe. Uczeń:
Edukacja wczesnoszkolna	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, iż wszyscy ludzie posiadają prawa i obowiązki, wymienia własne prawa i obowiązki, przestrzega ich i stosuje je w codziennym życiu; • rozróżnia podstawowe znaki drogowe, stosuje przepisy bezpieczeństwa w ruchu drogowym i miejscach publicznych; przestrzega zasad zachowania się środkach publicznego transportu zbiorowego; • stosuje się do zasad bezpieczeństwa w szkole, odnajduje drogę ewakuacyjną, rozpoznaje znaki i symbole informujące o różnych rodzajach niebezpieczeństw oraz zachowuje się zgodnie z informacją w nich zawartą; stosuje zasady bezpiecznej zabawy w różnych warunkach i porach roku; • ma świadomość istnienia zagrożeń ze środowiska naturalnego, np. nagła zmiana pogody, huragan, ulewne deszcze, burza, susza oraz ich następstwa: powódź, pożar, piorun; określa odpowiednie sposoby zachowania się człowieka w takich sytuacjach; • stosuje zasady bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych, rozumie i respektuje ograniczenia związane z czasem pracy z takimi urządzeniami, oraz stosuje zasady netykiety; • rozróżnia pożądane i niepożądane zachowania innych osób (również uczniów) korzystających z technologii, zwłaszcza w sieci Internet.
Informatyka	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia pozytywne i negatywne zachowania innych osób (również uczniów) korzystających z technologii, w tym zwłaszcza w sieci Internet; • przestrzega ogólnie przyjęte zasady związane z bezpieczeństwem w Internecie.
Wychowanie fizyczne	<ul style="list-style-type: none"> • omawia zasady bezpiecznego zachowania się nad wodą i w górach w różnych porach roku; • omawia konsekwencje zdrowotne stosowania używek w odniesieniu do podejmowania aktywności fizycznej; • wymienia zasady bezpiecznego korzystania ze sprzętu sportowego; • wymienia najczęstsze przyczyny oraz okoliczności wypadków i urazów w czasie zajęć ruchowych, omawia sposoby zapobiegania im; • wskazuje zagrożenia związane z uprawianiem niektórych dyscyplin sportu.
WOS	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje zachowania związane z przemocą fizyczną i psychiczną, w tym werbalną, wobec siebie i innych; wymienia osoby i instytucje, które należy powiadomić w takich sytuacjach; • przedstawia korzyści i zagrożenia wynikające z korzystania z zasobów Internetu; rozpoznaje przemoc w cyberprzestrzeni i wyjaśnia, jak należy na nią reagować;

	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na jakich zasadach nieletni odpowiadają za popełnienie wykroczeń i przestępstw; • przedstawia uprawnienia policjantów i funkcjonariuszy innych służb porządkowych oraz swoje prawa w kontakcie z tymi służbami;
Informatyka	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się technologią zgodnie z przyjętymi zasadami i prawem; przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy; • uznaje i respektuje prawo do prywatności danych i informacji oraz prawo do własności intelektualnej; • wymienia zagrożenia związane z powszechnym dostępem do technologii oraz do informacji i opisuje metody wystrzegania się ich; • stosuje profilaktykę antywirusową i potrafi zabezpieczyć przed zagrożeniem komputer wraz z zawartymi w nim informacjami; • ocenia krytycznie informacje i ich źródła, w szczególności w sieci, pod względem rzetelności i wiarygodności w odniesieniu do rzeczywistych sytuacji, docenia znaczenie otwartych zasobów w sieci i korzysta z nich.
Technika	<ul style="list-style-type: none"> • przewiduje zagrożenia płynące z niewłaściwego użytkowania sprzętu technicznego; • analizuje sytuacje zagrażające zdrowiu i życiu podczas pracy z narzędziami i urządzeniami (procedura postępowania podczas wypadku przy pracy; umiejętność udzielenia pierwszej pomocy przedmedycznej w typowych sytuacjach zagrożenia).
Edukacja dla bezpieczeństwa	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń (pochodzenia naturalnego i wywołane przez człowieka); • wymienia zasady ostrzegania ludności o zagrożeniach; rozróżnia poszczególne sygnały alarmowe i środki alarmowe; omawia zasady właściwego zachowania się w razie uruchomienia sygnałów alarmowych.
Wychowanie do życia w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie i odpowiedzialnie korzysta ze środków społecznego przekazu, w tym z Internetu, dokonując wyboru określonych treści i limitując czas im poświęcany.

IX. ZASADY EWALUACJI SZKOLNEGO PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

Ewaluacja Programu polegać będzie na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
- analizę dokumentacji szkolnej,
- przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
- rozmowy z nauczycielami, uczniami, rodzicami,
- wymianę spostrzeżeń w zespołach samokształceniowych nauczycieli,
- analizę indywidualnych przypadków.

Ewaluacja Programu przeprowadzana będzie w każdym roku szkolnym przez zespół ds. Ewaluacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego powołany przez Dyrektora Szkoły. Zadaniem Zespołu jest opracowanie planu ewaluacji, organizacja badań oraz opracowanie wyników. Z wynikami prac Zespołu w formie raportu ewaluacyjnego zostanie zapoznana Rada Pedagogiczna i Rada Rodziców.

X. PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNYCH W ROKU SZKOLNYM 2017/2018

1. Harmonogram działań

W roku szkolnym 2017/2018 najważniejsze działania w pracy wychowawczej są ukierunkowane na:

- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze: fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej,
- przygotowanie uczniów do prawidłowego funkcjonowania w grupie społecznej (szkole, klasie),
- rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości,
- budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej,
- przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom,
- przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych,
- troska o szeroko pojęte bezpieczeństwo uczniów.

Zadania profilaktyczne programu to:

- zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole,
- znajomość zasad ruchu drogowego – bezpieczeństwo w drodze do szkoły,
- promowanie zdrowego stylu życia i kształtowanie nawyków prozdrowotnych,
- rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych (lekarstw bez wskazań lekarskich, papierosów, alkoholu i narkotyków),
- eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej,
- niebezpieczeństwa związane z nadużywaniem komputera, Internetu, telefonów komórkowych i telewizji,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów,
- uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem.

Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2017/2018 ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej:

- Wdrażanie nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego.
- Podniesienie jakości edukacji matematycznej, przyrodniczej i informatycznej.
- Bezpieczeństwo w Internecie. Odpowiedzialne korzystanie z mediów społecznych.
- Wprowadzenie doradztwa zawodowego do szkół i placówek.
- Wzmacnianie wychowawczej roli szkoły.
- Podnoszenie jakości edukacji włączającej w szkołach i placówkach systemu oświaty.

Priorytety Warmińsko-Mazurskiego Kuratora Oświaty w roku szkolnym 2017/2018:

- Kształtowanie u uczniów postawy patriotycznej i obywatelskiej w procesie nauczania i wychowania.
- Zapewnienie bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę.
- Promowanie idei wolontariatu i wartości prospołecznych wśród młodzieży szkolnej.
- Wzmocnienie roli rodziców w planowaniu i realizacji zadań statutowych szkoły.

2. Wychowanie ku wartościom

Zadaniem szkoły jest wychowywanie dzieci i młodzieży do wartości.

Wychowanie ku wartościom nie może mieć charakteru doraźnych, incydentalnych działań, lecz charakter procesu realizowanego przez cały rok.

Proces wychowania ku wartościom obejmuje **po stronie nauczyciela** następujące etapy:

- wspomaganie uczniów w poznawaniu wartości i kształtowaniu umiejętności wnikania w istotę wartości, ich znaczenia w życiu człowieka;
- wspomaganie uczniów w akceptacji świata wartości;

- motywowanie uczniów do wolnego wyboru właściwych wartości;
- inspirowanie uczniów do działań animacyjnych w środowisku społecznym w celu budowania świata wartości w coraz szerszych kręgach społecznych.

Po stronie ucznia etapy procesu wychowania przedstawiają się następująco:

- skoncentrowanie się na własnym życiu – zwrócenie uwagi na różne aspekty swego życia, refleksja nad własnymi zachowaniami, postawami, celami, zainteresowaniami, uczuciami, aspiracjami. Odpowiedź na pytania: Co chcę realizować? Co uważam za ważne? Co planuję? Jakie jest moje postępowanie? Dokonanie oceny własnego systemu wartości;
- poznanie istoty wartości, ich kategorii oraz znaczenia w życiu człowieka;
- akceptacja świata wartości;
- rozwijanie w sobie potrzeby wyboru wartości i umiejętności kształtowania właściwej hierarchii;
- akceptacja własnych i cudzych wartości;
- pozytywne wzmocnienie osobowych wzorców postępowania.

Wartości realizowane w bieżącym roku szkolnym: wiedza, kultura osobista, szacunek, rodzina, pracowitość, wytrwałość, odpowiedzialność, zdrowie, uczciwość, przyjaźń.

3. Cele do realizacji w roku szkolnym 2017/2018

Cele do pracy w danym roku szkolnym wynikają z diagnozy przeprowadzonej w szkole, w tym ewaluacji dotychczasowych programów: wychowawczego i profilaktyki:

- Uczniowie znają system wartości przyjętych w planie wychowawczo-profilaktycznym szkoły oraz obowiązujące w szkole normy i zasady.
- Uczniowie klasy Va uczestniczą w zajęciach warsztatowych mających na celu rozwijanie kompetencji emocjonalno-społecznych.
- Uczniowie klasy VIb i VIIb będą kontynuowali zajęcia socjoterapeutyczne.

4. Obszary działań programu wychowawczo-profilaktycznego

- I. Zdrowie – edukacja zdrowotna.
- II. Relacje – kształtowanie postaw społecznych.
- III. Kultura – wartości, normy, wzory zachowań.
- IV. Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych).

Obszar I: Zdrowie – edukacja zdrowotna

Cel:

- kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia,
- nabywanie umiejętności gromadzenia i porządkowania wiedzy o sobie.

ZADANIA	FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
Przekazanie wiedzy o zdrowym odżywianiu się	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacja bloku tematycznego „Dbam o zdrowie” według programu wychowawczo-profilaktycznego „Spójrz Inaczej” w klasach I - III, świetlicy szkolnej i socjoterapeutycznej. 2. Kontynuacja Programu Ogólnopolskiego „Owoce i warzywa w szkole” oraz „Mleko w szkole”. 3. Udział w Światowym Dniu Mycia Rąk (15 X). 4. Organizowanie pogadanek, konkursów dotyczących wiedzy o zdrowym stylu życia. 5. Udział w V edycji Ogólnopolskiego Programu „Śniadanie daje moc” (8 XI). 6. Udział w IV edycji programu edukacyjnego „Porcja Pozytywnej Energii” – dla klas I-VII. 7. Realizacja programu profilaktycznego „Razem się bawimy, razem się uczymy”. 8. Realizacja programu zdrowia emocjonalnego „Przyjaciele Zippiego”. 9. Udział w Europejskim Dniu Logopedy (6 III). 10. Udział w Światowym Dniu Zdrowia (7 IV). 11. Wyrabianie nawyków prawidłowego czyszczenia zębów i okresowa fluoryzacja. 12. Festiwal Nauki (IV 2018) 	<p>wychowawcy kl. I-III, wychowawcy świetlicy</p> <p>wychowawcy kl. I-VII</p> <p>pielęgniarka, wychowawcy świetlicy, nauczyciele</p> <p>pielęgniarka, nauczyciel przyrody i biologii, wychowawcy klas I-VII</p> <p>wychowawcy świetlicy</p> <p>wychowawcy świetlicy</p> <p>wychowawcy świetlicy</p> <p>pedagog</p> <p>logopeda</p> <p>wychowawcy świetlicy, pielęgniarka</p> <p>pielęgniarka</p> <p>A. Chont, G. Wojtczak</p>
Promocja szkolnych i pozaszkolnych form	<ol style="list-style-type: none"> 1. Promowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu, poprzez organizowanie atrakcyjnych zajęć pozalekcyjnych: <ul style="list-style-type: none"> • koła zainteresowań, 	wychowawcy klas I-VII, opiekunowie kół

<p>spędzania czasu wolnego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia sportowe, • dyskoteki, • konkursy, quizy, gry w szachy, • zajęcia na basenie i lodowisku, • gromada zuchowa. <p>2. Organizowanie wycieczek turystyczno – krajoznawczych oraz miejsc pamięci narodowej.</p> <p>3. Współpraca z:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uczniowskim Klubem Sportowym „Pirat”- zajęcia na kajakach, • PTTK – udział w grze miejskiej, • Międzyszkolnym Ośrodkiem Sportowym – nauka jazdy na łyżwach, • Wojewódzkim Ośrodkiem Ruchu Drogowego. <p>4. Akcja promocyjna „Dzień z rowerem” - wycieczki rowerowe.</p> <p>5. „Święto pieczonego ziemniaka” – impreza integracyjna dla uczniów klas I-VII.</p> <p>6. „Zima na wesoło” – kulig dla uczniów szkoły.</p> <p>7. „Noc filmowa w szkole – kalejdoskop filmów dla uczniów klas IV-VII.</p>	<p>wychowawcy klas I-VII</p> <p>nauczyciele wychowania fizycznego</p> <p>nauczyciele wychowania fizycznego opiekunowie Samorządu klas I-VII i wychowawcy klas I-VII</p> <p>opiekunowie Samorządu klas I-VII, wychowawcy klas I-VII</p> <p>opiekun Samorządu klas IV-VII, wychowawcy klas IV-VII</p>
<p>Wdrażanie do przestrzegania higieny osobistej</p>	<p>1. Pogadanki z dziećmi na temat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dojrzwania płciowego, • problemów okresu dojrzwania, • higieny osobistej, • dostosowania stroju do okoliczności, • dbałość o swój wygląd i estetykę. 	<p>nauczyciel WDŻ, nauczyciel przyrody i biologii, wychowawcy klas I-VII, pielęgniarka szkolna</p>
<p>Kształtowanie zachowań sprzyjających zdrowiu</p>	<p>1. Korygowanie wad postawy oraz wymowy – realizacja zajęć z gimnastyki korekcyjnej i zajęć logopedycznych.</p> <p>2. Kształtowanie sprawności fizycznej, odporności, wpajanie nawyku rozwijania własnych predyspozycji w zakresie dyscyplin sportu - lekcje wychowania fizycznego</p>	<p>nauczyciele specjaliści</p> <p>nauczyciele wychowania fizycznego, wychowawcy klas I-VII</p>

	<p>i zajęcia SKS, organizowanie zajęć w terenie, wycieczek pieszych, rowerowych.</p> <p>3. Zachowanie zasad bezpiecznego poruszania się po drogach i ulicach ze szczególnym zwróceniem uwagi na bezpieczną drogę do szkoły - prowadzenie zajęć wychowania komunikacyjnego, przeprowadzenie egzaminu na kartę rowerową, spotkania z policjantami.</p>	<p>wychowawcy I-VII, nauczyciel techniki, policjant</p>
<p>Kształtowanie postawy szacunku wobec środowiska naturalnego</p>	<p>1. Ukazanie wpływu codziennych czynności i zachowań na stan środowiska naturalnego. Udział w akcjach: Sprzątanie Świata, Dzień Ziemi, zbiórka surowców wtórnych.</p> <p>2. Udział w akcjach charytatywnych na rzecz zwierząt, wycieczki krajoznawcze.</p> <p>3. Wskazanie na sposoby dbania o przyrodężywioną i nieżywioną – praca Koła Ekologicznego, organizacja szkolnych konkursów ekologicznych, pogadanki tematyczne.</p> <p>4. Udział uczniów uczęszczających na świetlicę socjoterapeutyczną w Ogólnopolskiej akcji „Pszczoly przetrwają, gdy kwiaty zapylają”.</p>	<p>opiekunowie Koła Ekologicznego, wychowawcy świetlicy, wychowawcy klas I-VII</p> <p>wychowawcy klas I-VII, Szkolne Koło Caritas</p> <p>opiekunowie Koła Ekologicznego, nauczyciel przyrody i biologii</p> <p>M. Skonieczna</p>

Obszar II : Relacje -kształtowanie postaw społecznych

<p>Cel:</p> <p>- budowanie atmosfery wzajemnego szacunku w społeczności szkolnej i lokalnej,</p> <p>- rozwijanie świadomości roli i wartości rodziny w życiu człowieka.</p>		
ZADANIA	FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
<p>Budowanie prawidłowych relacji na linii Szkoła – Dom Rodzinny</p>	<p>1. Zapoznanie rodziców ze Szkolnym Programem Wychowawczo-Profilaktycznym oraz innymi prawnymi aktami Szkoły.</p> <p>2. Włączenie rodziców do pracy przy realizacji zamierzeń wychowawczych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w tworzeniu Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego, Statutu Szkoły i innych, • udział w uroczystościach i imprezach szkolnych, klasowych (Ślubowanie, Andrzejki, Wigilia, Dzień Rodziny, Dzień Sportu, Drzwi Otwarte Szkoły, WOŚP, wspólne wyjścia do kina, teatru i inne), 	<p>wychowawcy I-VII</p> <p>wychowawcy klas I-VII</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • planowanie działań wychowawczych. <p>3. Uczestnictwo rodziców w lekcjach otwartych.</p> <p>4. Akcja dla rodziców „Zróbmy coś razem” (XII 2017).</p> <p>5. Spotkanie z rodzicami dzieci uczęszczających do świetlicy szkolnej socjoterapeutycznej – podsumowanie roku świetlicowego.</p> <p>6. Zamieszczenie na stronie internetowej szkoły ważnych informacji i ogłoszeń dla rodziców.</p> <p>7. Organizowanie indywidualnych oraz grupowych spotkań z rodzicami, zebrań, pogadanek i prelekcji.</p> <p>8. Pisemne wezwania dla rodziców uczniów sprawiających kłopoty wychowawcze.</p> <p>9. Organizowanie pomocy materialnej dla uczniów i ich rodzin borykających się z trudną sytuacją materialną (stypendia szkolne, inne).</p> <p>10. Współpraca z sądem i Policją, pracownikami MOPS-u w celu rozpoznawania sytuacji rodzinnej i przeciwdziałania wszelkim przejawom zachowań nieakceptowanych społecznie.</p> <p>11. „Harce i zabawy z ósemką” – impreza integracyjna dla pobliskich przedszkoli.</p> <p>12. Wspieranie wychowawczej funkcji rodziny (pedagogizacja rodziców):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dopalacze to też narkotyki. • Bezpieczeństwo dzieci w strefie Schengen. • Wychowanie przez wolontariat. 	<p>nauczyciele</p> <p>wychowawcy świetlicy</p> <p>wychowawcy świetlicy</p> <p>opiekun strony internetowej</p> <p>wychowawcy klas I-VII pedagog, psycholog</p> <p>pedagog, psycholog</p> <p>opiekun Szkolnego Koła Caritas, pedagog, psycholog</p> <p>pedagog, psycholog, kierownik świetlicy</p> <p>wychowawcy klas I-III</p> <p>pedagog, psycholog, kierownik świetlicy</p>
<p>Wyposażenie ucznia w umiejętności niezbędne do współdziałania w zespole</p>	<p>1. Zapoznanie uczniów z normami współżycia społecznego poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - promowanie zasad bezpiecznego i kulturalnego zachowania się, - poszanowanie praw i potrzeb innych. <p>2. Doskonalenie kompetencji emocjonalnych i społecznych poprzez:</p>	<p>wychowawcy klas I-VII</p> <p>wszyscy nauczyciele</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - wdrażanie do empatii, - współpraca w zespołach na zajęciach edukacyjnych, - kształtowanie umiejętności efektywnego zachowania się w sytuacjach trudnych, konfliktowych, ryzykownych. <p>3. Wykorzystanie na zajęciach edukacyjnych metody projektu.</p>	nauczyciele przedmiotów
Przygotowanie do świadomego, aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym oraz podejmowania i pełnienia ról społecznych i obywatelskich	<p>1. Rozwijanie samorządności uczniów, uczenie demokracji poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - udział w pracach Samorządu Szkolnego i klasowego, - udział w procesie planowania pracy klasy, szkoły. <p>2. Wytworzenie potrzeby aktywnego udziału w życiu szkoły, stymulowanie postaw prospołecznych poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zachęcanie do aktywnego udziału w życiu szkoły, - poszanowanie mienia szkoły. 	opiekunowie Samorządu, wychowawcy klas I-VII
Budzenie szacunku dla osób starszych. Tolerancja wobec niepełnosprawności.	<p>1. Organizowanie uroczystości klasowych dla babć i dziadków oraz emerytowanych nauczycieli – Bal Karnawałowy z Babcią i Dziadkiem.</p> <p>2. Odwiedziny w placówce Spokojnej Starości.</p> <p>3. Wykonanie i przekazanie drobnych upominków dla podopiecznych z okazji okolicznościowych świąt.</p> <p>4. Udział uczniów klas I-VI w Festynie Integracyjnym w OSW nr 2 (VI 2018).</p>	<p>wychowawcy klas I-III, Samorząd klas I-III</p> <p>opiekunowie Szkolnego Koła Caritas</p> <p>opiekunowie Szkolnego Koła Caritas</p> <p>wychowawcy klas I- III, Va i VIa</p>
Wyzwalanie chęci do działania na rzecz innych osób w celu poprawy ich sytuacji (promowanie wolontariatu poprzez Szkolne Koło Caritas)	<p>1. Udział w akcjach charytatywnych organizowanych na terenie szkoły i poza nią.</p> <p>2. Zbiórka żywności dla potrzebujących z okazji świąt Bożego Narodzenia i Wielkanocnych. Pozyskiwanie sponsorów.</p> <p>3. Udział w Międzynarodowym Dniu Wolontariatu (5 XII).</p> <p>4. Udział w akcji charytatywnej „kliknij i pomóż” – realizacja wspólnego celu (www.dobryklik.pl).</p>	opiekunowie Szkolnego Koła Caritas wychowawcy świetlicy
Kształtowanie postaw asertywnych i empatycznych	<p>1. Propagowanie wiedzy o społecznych mechanizmach wywierania wpływu i konstruktywnych sposobach radzenia sobie z nimi (negocjacje, mediacje, asertywna komunikacja własnych potrzeb, sztuka odmawiania, dyskusji).</p> <p>2. Kształtowanie umiejętności proszenia o pomoc i rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach, które udzielają wsparcia młodzieży.</p>	<p>pedagog, psycholog, wychowawcy klas I-VII, wychowawcy świetlicy</p> <p>pedagog, psycholog</p>

	3. Ćwiczenie prawidłowych postaw i zachowań uczniów w grupie rówieśniczej: uczeń umie uszanować zdanie innych oraz potrafi bronić własnego zdania.	pedagog, psycholog
	4. Doskonalenie technik asertywnych – umiejętność mówienia NIE.	pedagog, psycholog

Obszar III: Kultura -wartości, normy i wzory zachowań		
Cel: - kształtowanie umiejętności właściwego komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych, rozwijanie szacunku do kultury i dorobku narodowego, - kształtowanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia.		
ZADANIA	FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
Budowanie systemu wartości.- przygotowanie do rozpoznawania podstawowych wartości	1. Wartości realizowane na wszystkich zajęciach edukacyjnych: <ul style="list-style-type: none"> • wrzesień – przyjaźń • październik - kultura osobista • listopad – szacunek • grudzień – rodzina • styczeń - wiedza • luty – pracowitość • marzec – wytrwałość • kwiecień – zdrowie • maj – uczciwość • czerwiec - odpowiedzialność 	wszyscy nauczyciele
Dążenie do uzyskania wysokiego poziomu kultury osobistej	1. Egzekwowanie właściwego zachowania uczniów wobec osób dorosłych, rówieśników. 2. Promowanie uczniów za pracę na rzecz klasy, szkoły, środowiska. 3. Przekazanie uczniom informacji na temat konieczności poszanowania cudzych dóbr materialnych i osobistych oraz mienia szkoły. 4. Godziny wychowawcze poświęcone prawidłowej komunikacji interpersonalnej.	wszyscy nauczyciele wychowawcy klas I-VII wychowawcy klas I-VII, pedagog, psycholog wychowawcy klas I-VII

<p>Kształtowanie postaw patriotyczno-obywatelskich, poczucia tożsamości narodowej i europejskiej</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie z historią swojej miejscowości poprzez organizowanie pogadank, konkursów i wycieczek. 2. Kulturalne zachowanie się w miejscach pamięci narodowej, w czasie uroczystości szkolnych. 3. Dbanie o odpowiedni strój w czasie świąt szkolnych, akademii. 4. Wycieczki do Muzeum Historyczno – Archeologicznego – lekcje muzealne. 5. Poznawanie twórczości i działalności wielkich Polaków oraz ich rola w kształtowaniu tożsamości narodowej i patriotycznej. 6. Organizacja konkursów literacko-poetyckich, plastycznych związanych z patronem szkoły. 7. Reprezentacja szkoły w uroczystościach obchodów świąt narodowych z udziałem poczty sztandarowego (11 Listopada, Konstytucji 3 Maja, inne). 8. Organizowanie apeli, konkursów, przygotowanie gazetek okolicznościowych. 	<p>nauczyciele historii, wychowawcy klas I-VII</p> <p>wychowawcy klas I-VII</p> <p>wychowawcy klas I-VII</p> <p>nauczyciele historii, wychowawcy klas I-VII</p> <p>nauczyciele historii, nauczyciele języka polskiego</p> <p>opiekunowie Samorządu klas IV-VII, nauczyciele historii</p> <p>nauczyciel-bibliotekarz</p> <p>wychowawcy klas I-VII, wychowawcy świetlicy, nauczyciele historii</p>
<p>Uwrażliwienie uczniów na piękno literatury polskiej</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizowanie konkursów bibliotecznych. 2. Promocja czytelnictwa oraz bezpieczne spędzanie czasu wolnego podczas przerw poprzez utworzenie kącika „uwolnij książkę” (na pierwszym piętrze). 3. Udział w obchodach Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich. 4. Udział w kampanii ogólnopolskiej „Cała Polska czyta dzieciom – czytające szkoły”. 5. Spotkanie z pisarką dla dzieci klas I-III. 6. Doskonalenie techniki czytania w świetlicy szkolnej. 	<p>nauczyciel-bibliotekarz</p> <p>nauczyciel-bibliotekarz</p> <p>nauczyciel-bibliotekarz</p> <p>nauczyciel-bibliotekarz</p> <p>nauczyciel-bibliotekarz</p> <p>wychowawcy świetlicy</p>

<p>Motywacja do nauki i obowiązku szkolnego</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stosowanie pochwał za dobre wyniki w nauce - lekcje z wychowawcą, apele szkolne. 2. Współpraca z rodzicami w zakresie kontroli obowiązku szkolnego - systematyczne informowanie rodziców o absencji uczniów, zebrania, indywidualne spotkania z rodzicami. 3. Konsekwentne stosowanie przez nauczycieli procedur postępowania w przypadku nierealizowania obowiązku szkolnego. 4. Wykorzystanie środków audiowizualnych, aktywnych form nauczania oraz narzędzi TIK. 5. Mobilizowanie uczniów do przestrzegania zasad obowiązujących w szkole – poprzez nagradzanie właściwie zachowujących się osób (stosowanie „motywek”). 6. Wykorzystanie „Systemu edukacyjnego PUS” w świetlicy szkolnej i socjoterapeutycznej oraz w klasach VA, VIB i VIIB. 7. „Wiedza i sport” - zabawy rozwijające umiejętności czytania, logicznego myślenia, korzystania z informacji i wykorzystywania wiedzy w praktyce (raz w miesiącu) dla uczniów II etapu edukacyjnego. 8. Innowacja pedagogiczna „Matematyka z komputerem pokona przeszkód wiele”. 9. Udział w Międzynarodowym Dniu Języków Obcych (25 IX). 10. Udział w VII Światowym Dniu Tabliczki Mnożenia (29 IX). 	<p>wychowawcy klas I-VII</p> <p>pedagog, psycholog, wychowawcy klas I-VII</p> <p>pedagog, psycholog, wychowawcy I-VII</p> <p>wszyscy nauczyciele</p> <p>wszyscy nauczyciele</p> <p>J. Gołębiowska, E. Mienicka</p> <p>nauczyciele wychowania fizycznego i klas IV-VII</p> <p>A.Górniak</p> <p>nauczyciele języka angielskiego i niemieckiego</p> <p>wychowawcy świetlicy</p>
<p>Dostosowanie wymagań edukacyjnych do możliwości i predyspozycji ucznia</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest udzielana uczniom w trakcie bieżącej pracy oraz przez zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów, a także w formie: <ul style="list-style-type: none"> • zajęć rozwijających uzdolnienia, • zajęć rozwijających umiejętności uczenia się, • zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, • zajęć specjalistycznych: korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym, • zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, 	<p>pedagog, psycholog, nauczyciele przedmiotów, nauczyciele - specjaliści</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • porad i konsultacji, • warsztatów. <p>2. Dostosowanie wymagań edukacyjnych do możliwości ucznia na podstawie opinii i orzeczeń Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej.</p> <p>3. Opracowanie Indywidualnych Planów Edukacyjno -Terapeutycznych na podstawie orzeczeń.</p> <p>4. Włączenie do zajęć pozalekcyjnych uczniów z problemami wychowawczo – emocjonalnymi.</p>	<p>pedagog, psycholog, wszyscy nauczyciele</p> <p>pedagog, psycholog, nauczyciele-specjaliści, nauczyciele wspomagający</p> <p>pedagog, psycholog, kierownik świetlicy</p>
<p>Rozwijanie zainteresowań i pasji uczniów - rozwój osobowości</p>	<p>1. Prezentacja uczniów wyróżniających się w nauce i konkursach poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyróżnienie na apelach, • tablica „Nasze sukcesy”, • wyeksponowanie na tablicy ogłoszeń informacji o wynikach szkolnych konkursów, • umieszczenie na szkolnej stronie internetowej informacji nt. osiągnięć uczniów. <p>2. Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu (doradztwo zawodowe) – spotkania z ciekawymi ludźmi itp.</p> <p>3. Umiejętność wykorzystania potencjału ucznia poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • motywowanie do nauki szkolnej, • rozbudzanie i poszerzanie zainteresowań uczniów, • stwarzanie warunków do realizowania działań wynikających z zainteresowań, • rozwijanie zdolności twórczego myślenia, • kreowanie warunków sprzyjających rozwojowi indywidualnych talentów i uzdolnień, • pomoc w radzeniu sobie z własnymi niedoskonałościami. 	<p>wychowawcy klas I-VII, opiekun strony internetowej</p> <p>wychowawcy klas VII</p> <p>wszyscy nauczyciele</p>

Obszar IV: Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych i problemowych

Cel:

- zapoznanie z zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych,
- uświadomienie zagrożeń wynikających z technologii informacyjno-komunikacyjnych.

ZADANIA	FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
Stworzenie dzieciom poczucia bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego	<ol style="list-style-type: none"> 1. Adaptacja uczniów klasy I do warunków szkolnych. 2. Uwrażliwianie uczniów klas starszych na potrzebę zapewniania bezpieczeństwa uczniom klas I. 3. Realizacja programu „Chronimy dzieci” fundacji „Dajemy dzieciom siłę” poprzez wykorzystanie na zajęciach materiałów dydaktycznych i filmów edukacyjnych. 4. Minimalizowanie zagrożeń związanych z drogą „do” i „ze” szkoły – pogadanki, prezentacje multimedialne, spotkania z policjantem. 5. „Bezpieczna droga” – konkurs plastyczny dla uczniów klas I-III. 	<p>wychowawca klasy I</p> <p>pedagog, psycholog, wychowawcy klas II-VII</p> <p>kierownik świetlicy wychowawcy klas I-VII,</p> <p>Samorząd klas I-III, policjant</p> <p>A. Chont</p>
Bezpieczeństwo w Internecie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Odpowiedzialne korzystanie z mediów społecznych – warsztaty, dyskusje, rozmowy z uczniami. 2. Udział w ogólnopolskim programie „MegaMisja, czyli cyfrowa edukacja w świetlicy szkolnej”. 3. Udział w Ogólnopolskiej Akcji „Dzień Bezpiecznego Internetu” – gry i zabawy z wykorzystaniem kreskówek „Owce w sieci” w zapobieganiu negatywnym skutkom korzystania z nowych technologii / II 2018/. 4. Kształtowanie wiedzy na temat zagrożeń płynących z nadmiernego korzystania z mediów. 5. Rozwijanie świadomości dotyczącej prawa do prywatności, w tym do ochrony danych osobowych oraz ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci. 6. Uświadomienie rodzicom potrzeby kontrolowania tego, co dziecko czyta, ogląda i z jakich gier komputerowych korzysta. 	<p>Wychowawcy klas I-VII, pedagog, psycholog, nauczyciele informatyki</p> <p>wychowawcy świetlicy</p> <p>wychowawcy świetlicy</p> <p>wychowawcy klas I-VII</p> <p>pedagog, psycholog</p> <p>wychowawcy klas I-VII</p>

	<p>7. Wykorzystanie materiałów edukacyjnych (filmy edukacyjne, scenariusze zajęć) ze strony www.chronimydzieci.pl - podwyższenie poziomu wiedzy uczniów na temat: konsekwencji nierozważnych działań online, zasad bezpiecznego korzystania z sieci, możliwych sposobów reagowania w sytuacji zagrożenia prywatności online.</p>	<p>wychowawcy klas I-VII, pedagog, psycholog, kierownik świetlicy</p>
<p>Przeciwdziałanie agresji i przemocy</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wykorzystanie przez nauczycieli uwag w dzienniku elektronicznym, jako narzędzia do zmniejszania częstotliwości zachowań negatywnych. 2. Prowadzenie zajęć psychoedukacyjnych zapobiegających przemocy w klasach I- VII. 3. Zapobieganie agresji na terenie szkoły poprzez działania zintegrowane w ramach wszystkich przedmiotów: <ul style="list-style-type: none"> • ścieżki przedmiotowe, • zajęcia w świetlicy szkolnej i socjoterapeutycznej, • rozmowy indywidualne, • konkursy, kampanie informacyjne, • festyny, apele, godziny wychowawcze itp. 4. Przeprowadzenie zajęć w klasach I-VII z policjantami z Wydziału Prewencji KMP w Elblągu na temat przeciwdziałania przemocy i agresji. 5. Kontynuacja w świetlicy szkolnej „Orderu życzliwości”, w socjoterapeutycznej „Kontraktu Grupowego”. 6. Prowadzenie zajęć metodą ART. w klasie VA, VIB i VIIB. 7. Realizacja programu własnego zajęć socjoterapeutycznych „Bez złości mamy więcej radości”. 8. Konsekwentne przestrzeganie Procedur postępowania w sytuacjach trudnych wobec uczniów naruszających prawa innych. 9. Zapoznanie uczniów ze sposobami postępowania w sytuacjach nagłych wypadków (pierwsza pomoc, telefony alarmowe). 10. Kontynuacja na holu szkolnym „skrzynki pomysłów i zażeń”, w której uczniowie będą zamieszczać swoje uwagi. 	<p>wszyscy nauczyciele</p> <p>pedagog, psycholog, wychowawcy klas I-VII</p> <p>wszyscy nauczyciele</p> <p>pedagog, psycholog, policjant</p> <p>wychowawcy świetlicy</p> <p>pedagog, psycholog, kierownik świetlicy</p> <p>E. Mienicka, J. Gołębiowska</p> <p>wszyscy nauczyciele</p> <p>pedagog, psycholog, pielęgniarka</p> <p>pedagog, psycholog</p>

	11. Dostarczenie wiedzy z zakresu prawa dotyczącego postępowania w sprawach nieletnich dla uczniów klas VII.	pedagog, psycholog, przedstawiciele KMP w Elblągu
Prowadzenie systematycznych działań informacyjnych dotyczących zagrożeń związanych z sięganiem po środki uzależniające (narkotyki, dopalacze, papierosy, alkohol)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dostarczenie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach. 2. Przypomnienie procedur postępowania w sytuacjach trudnych. Kto może mi pomóc? 3. Organizowanie zajęć edukacyjnych oraz prelekcji na temat zagrożeń wynikających ze szkodliwości zażywania narkotyków, dopalaczy, alkoholu oraz papierosów: <ul style="list-style-type: none"> • dyskusje, • warsztaty, • projekcja filmów („Tajemnica zaginionej skarbonki” i inne). 	<p>pedagog, psycholog</p> <p>pedagog, psycholog</p> <p>przedstawiciele KARANU, pedagog, psycholog</p>
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Diagnoza środowiska: <ul style="list-style-type: none"> • wczesne wykrywanie form przemocy wśród uczniów, • ochrona ofiar przemocy: rozmowy z uczniem, • konsultacje z rodzicami, w razie konieczności wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty”. 2. Kształtowanie umiejętności proszenia o pomoc i rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach, które udzielają wsparcia dzieciom i młodzieży. 3. Współpraca z instytucjami udzielającymi pomocy i wsparcia. 4. „Reaguj - to twój prawny obowiązek” – poznanie przez nauczycieli zmian w prawie (praca w zespołach samokształceniowych). 	<p>pedagog, psycholog, wszyscy nauczyciele</p> <p>pedagog, psycholog</p> <p>pedagog, psycholog</p> <p>liderzy zespołów</p>

Opracował: Zespół Wychowawczo-Profilaktyczny

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny został uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Szkoły Podstawowej Nr 8 w Elblągu.